

stadsholmen

1936-2026

EN TIDNING FÖR STADSHOLMENS HYRESGÄSTER | NR 1 | 2026

Stadsholmen fyller 90 år
Högstubbarna intar staden

*De fyller
Hartwickska
med kultur*

FOTO: MATS LUNDQVIST

LÄNGSTA NAMNEN FINNS PÅ SÖDER!

INTILL KATARINA KYRKA ligger den lilla gatan med det långa namnet. Katarina Östra Kyrkogårdsgränd vägar vi gissa har det längsta gatunamnet i Stockholm – i alla fall om man räknar med mellanslagen. Gatan delar förstaplatsen med Per Anders Fogelströms terrass intill Fjällgatan. Gatan vid Katarina kyrka fick sitt namn 1820 och namnet anspelar förstås på kyrkan.

HÖGA BETYG I SERVICEINDEX

I DEN SENASTE servicebarometern fick vi extra bra serviceindex för våra lokaler. Vi ökade vårt betyg och nominerades till en så kallad Kundkristall – en utmärkelse som indikerar att man gjort förbättringar på det aktuella området.

FINA FÖNSTER PÅ HORNSKROKEN

PÅ HORNSKROKEN HAR Stadsholmen renoverat fönster. I våras kunde man se de karaktäristiska fyrkanterna i plast som täckte fönsteröppningarna. Den lilla gatan ligger lite för sig själv och nås från Brännkyrkagatan och via en trappa från Hornsgatan.

FOTO: MATS LUNDQVIST

Mata inte råttorna!

Så här på våren njuter väl de flesta av fågelkvitter och det kan vara lockande att bjuda på fågelfrö eller något annat gott. Men snälla – gör inte det! – På flera håll har vi stora problem med råttor, säger kundvärd Ulrika Ederyd. Och matar man fåglar så matar man faktiskt indirekt också råttor. Det spelar ingen roll om man har ett upphöjt fågelbord eller en talgboll i trädet då fåglarna sprätter ner fröna på marken.

1936 – 2026

Nu fyller vi 90 år!

FOTO: KRISTIAN POHL

STADSHOLMENS HUS ÄR som bekant gamla. I Gamla stan – på holmen som gett namn till vårt företag – har vi byggnader med murar från medeltiden. Ställt i relation till våra hus är vårt företag ganska ungt. Men i år fyller vi i alla fall 90!

1936 bildades Stadsholmen av Samfundet S:t Erik i samråd med Stockholms stad för att bevara den vid den här tiden rejält nedslitna miljön i Stockholms ursprungliga hjärta.

Många år senare blev vi en del av allmännyttan, och det har vi varit sedan dess. I detta och kommande nummer av vår tidning under detta år kommer vi att berätta lite om vårt företags historia. Vi börjar här i årets första nummer att berätta lite om våra allra första år (se sidan 4). Vi hoppas också att under jubileumsåret kunna fira lite på något sätt – mer om det senare i år.

SJÄLV ÄR JAG nu inne på mitt 11:e år som förvaltningschef här på Stadsholmen. Det är i sammanhanget ganska kort tid. Men jag vill ju fortsätta många år till. Och min företrädare på posten, Christina Lillieborg, var förvaltningschef i 20 år. När hon gick i pension sade hon att hon "bara varit en tillfällig besökare". Nåja, allt är relativt.

Flera av er hyresgäster har i alla fall bott väldigt länge hos oss. Och det tycker vi förstås är roligt. Under året hoppas vi också här i tidningen porträttera någon av er trogna hyresgäster.

FREDRIK JUHNELL
FÖRVALTNINGSCHEF

STADSHOLMEN
ÖNSKAR ALLA
HYRESGÄSTER
GLAD PÅSK!

FOTO: MATS LUNDQVIST

... Och vid Årstaviken träffade vi på Påskharen (eller nåja, kaninen...)

TIDNINGEN STADSHOLMEN

ADRESS: Stadsholmen, Söder Mälarstrand 21, 118 20 Stockholm
TELEFON: 08-508 365 50 | E-POST: annika.gerdin@stadsholmen.se
REDAKTÖR: Mats Lundqvist | REDAKTION: Anna Birath, Annika Gerdin, Fredrik Juhnell, Peter Hjerter
ANSVARIG UTGIVARE: Fredrik Juhnell
FORMGIVNING: Ellen Rizzi | TRYCK: Tellogruppen AB
OMSLAG: L-G Nilsson och Staffan Gerlöv från föreningen ASK.
OMSLAGSFOTO: Kristian Pohl

STADSHOLMEN

Stadsholmen är ett fastighetsföretag med ett unikt uppdrag – att äga, rusta upp och förvalta hus med stora antikevariska värden i Stockholms stad. Läs mer om oss på www.stadsholmen.se och följ oss även på Facebook.

Abdullahi Adawe är ny servicevärd

I jobbet som servicevärd ska Abdullahi Adawe hålla extra koll på Stadsholmens allmänna utrymmen.

Stadsholmen har anställt Abdullahi Adawe som servicevärd. Han kommer att arbeta med extra tillsyn i allmänna utrymmen såsom tvättstugor, återvinningsrum och källare.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

ABDULLAHI BÖRjade i januari, och har redan hunnit vara runt på flera håll i Stadsholmens bestånd:

– Jag kommer att röra mig runt i flertalet av våra fastigheter, säger han. Min uppgift är att hålla koll och se till att allt ser bra ut. Just soprummen kan ofta kräva lite extra tillsyn.

Fräscha allmänna utrymmen är något som uppskattas av er hyresgäster. Stadsholmen sköter förstås städning och tillsyn – men det är också allas ansvar att bidra – till exempel genom att inte använda gemensamma utrymmen som förvaringsplats för personliga saker.

– Jag hoppas att mitt arbete ska bidra till att vi får extra fint i husen, säger Abdullahi.

Högstubbarna stimulerar biologisk mångfald

På några av Stadsholmens fastigheter finns så kallade högstubbar. Det är kapade träd vars rötter, och några meter av stammen, får leva vidare till förmån för den biologiska mångfalden.

text & foto: MATS LUNDQVIST

DU HAR SÄKERT sett dem när du varit på promenad. De sticker upp som jättelika tändstickor i parker och trädgårdar och har blivit allt vanligare på senare år. Vi talar förstås om högstubben – den vanliga låga stubbens mer resliga kusin. Det senaste exemplet inom Stadsholmen finns på Varvsgatan 10 på Södermalm:

– Där var vi tvungna att fälla en jättestor alm, berättar Stadsholmens trädgårdssamordnare Åsa Manhem. Den hade drabbats av almsjukan och genom att spara en högstubbe av det fällda trädet fortsätter det att göra nytta för den biologiska mångfalden. Här kan småkryp som till exempel skalbaggar få en

bra livsmiljö.

En högstubbe bör vara minst tre meter hög. Då blir förutsättningarna för mossor, lavar, svampar och fåglar bra. För cirka 30 år sedan började de bli vanliga vid skogsavverkning – men nu syns de allt oftare i tätbebyggda miljöer och i parker. Bakgrunden till att högstubbar blivit allt fler i Stockholm är ofta sorglig – almsjukan har drabbat Stockholms parker och gårdar hårt.

Kanske har du sett det här anslaget på trädstammar när du promenerat?

Högstubben på Varvsgatan 10 har sitt ursprung i en stor alm som nyligen fällts. OVAN TV: De här högstubbar i Tantolunden på Söder har fått en fantasifull utformning.

– Vi måste också hålla koll på våra högstubbar, säger Åsa Manhem. De måste besiktigas då och då så att de inte riskerar att falla. Men vi har koll på dem och ser efter dem enligt ett schema.

DEL 1 – DE FÖRSTA ÅREN

Samfundet ringde i väckarklockan

I år fyller det allmännyttiga bostadsbolaget Stadsholmen 90 år. Allt började i Gamla stan, där samfundet S:t Erik etablerade den bevarandefilosofi som än i dag utgör grunden för företagets verksamhet.

text: MATS LUNDQVIST

BOLAGET STADSHOLMEN bildades 1936 av samfundet S:t Erik för att påbörja en räddningsaktion för den vid tiden rejält slitna och nedgångna bebyggelsen i Gamla stan. Som "sidekick" hade man Stockholms stad, som stöttade detta vid tidpunkten inte helt självklara initiativ.

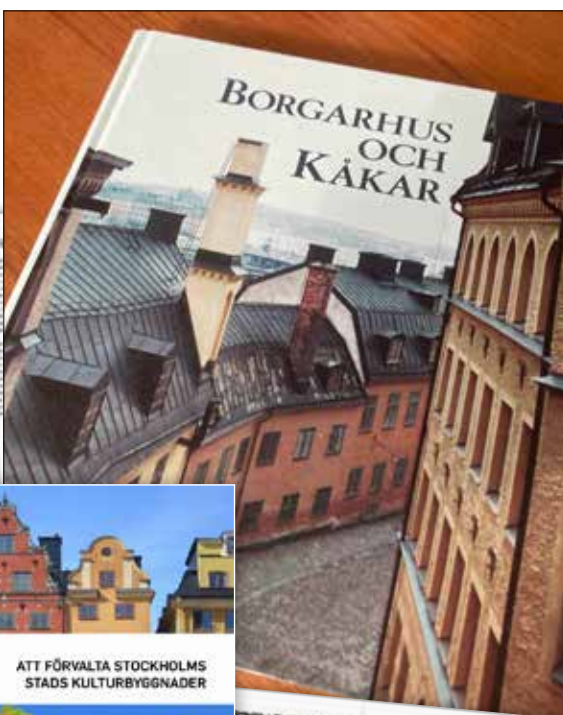
Man måste förstå: gamla nedgångna hus omfattades inte vid den här tidpunkten av samma intresse som de gör idag. Innerstadsmiljöerna i Stockholm var i mitten på 1930-talet inte några pittoreska miljöer som inbjöd till flanering och bostadsdrömmar. Snarare präglades

många av innerstadskvarteren av slumstämpel och förfall. Det var inte någon självklarhet att bevara gammal bebyggelse som saknade moderna bekvämligheter som badrum och centralvärme.

Men samfundet S:t Erik, som stiftats 1901, såg vikten av att rädda och bevara de gamla miljöerna för eftervärlden. De så att säga ringde i väckarklockan så att fler fick upp ögonen för värdet av det gamla.

Samfundet S:t Erik såg vikten av att rädda och bevara de gamla miljöerna för eftervärlden. De ringde i väckarklockan så att fler fick upp ögonen för värdet av det gamla.

Böckerna *Borgarhus och kåkar* och *Att förvalta Stockholms stads kulturbyggnader* berättar om husens historia och Stadsholmens syn på byggnadsvård.

FAKTA Samfundet S:t Erik

Samfundet grundades 1901 och är en ideell förening med uppgift att:

- Sprida kännedom om Stockholms historia
- Väcka intresse för bevarande av stadens värdefulla kultur- och naturmiljöer
- Verka för tillgodeende av historiska, estetiska och konstnärliga krav vid stadens omdaning och utveckling

Källa: www.samfundetsterik.se

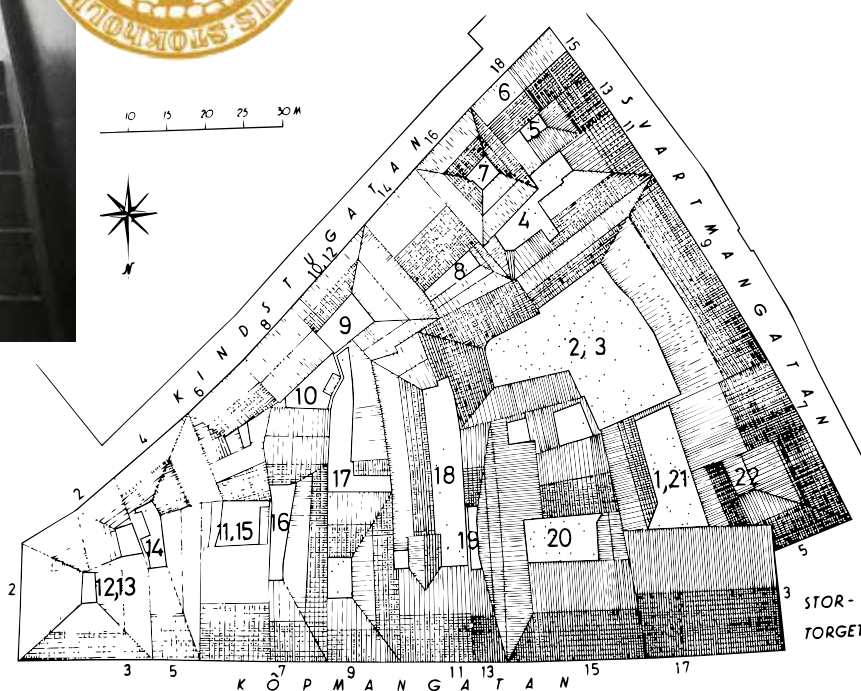

Pampigt trapphus i kvarteret Cepheus.

STADSHOLMENS MÄRKE

Stadsholmens logotyp bygger på ett gammalt sigill för staden Stockholm. Man ser försvarstorn och en mur. Redan på 1200-talet var staden omgiven av en mur.

Kvarteret Cepheus, som inramas av Köpmangatan, Svartmangatan och Kindstugatan var på många sätt en skamfläck för staden. Här var lägenheterna i dåligt skick och här fanns ett par ungarshotell som var illa skötta.

EN VIKTIG person att nämna i sammanhanget är Anna Lindhagen (1870-1941). Redan 1913 hade den socialdemokratiska politikern lagt en motion som tog fasta på vikten av att bevara Söders småkåkar – som inte heller självklart omfattades av någon vurm för bevarande. Samfundet S:t Erik gjorde efter att motionen lagts en byggnadsinventering. 1934 köper samfundet in ett hus på Kindstugatan 14 (fastigheten Cepheus 8) och inleder en sanering.

Kvarteret Cepheus, som inramas av Köpmangatan, Svartmangatan och Kindstugatan var på många sätt en skamfläck för staden. Här var lägenheterna i dåligt skick och här fanns ett par ungarshotell som var illa skötta.

1936 BILDAS SÅ STADSHOLMEN, med samfundet som dominerande ägare. Fler fastigheter köps in i kvarteret Cepheus – och nu inleds Stadsholmens roll som ägare och bevarare av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Saneringen i kvarteret finansieras med ett kommunalt så kallat subventionslån. Upprustningen av kvarteret blir tongivande för följande

renoveringar i stadsdelen, redan 1938 påbörjar det unga bolaget saneringen av kvarteret Cygnus, intill Tyska kyrkan. Inflyttning i de nyrenoverade lägenheterna blev det redan den 1 oktober året därpå.

1943 köper Stadsholmen hus i kvarteret Pygmalion, mitt emot Cepheus. Sedan dröjer det ända till 1951 innan det blir fler fastighetsköp.

OVAN: Den gamla ritningen visar det tättbebyggda kvarteret Cepheus i Gamla stan.

Faktakällor: Borgarbus och kåkar, Stockholmia förlag 1989.

Staffan Gerlöv och L-G Nilsson från föreningen ASK ser fram emot att flytta in i Hartwickska huset 2027.

FAKTA Hartwickska huset och ASK

Hartwickska huset byggdes som malmgård 1769 av C.O Hartwig.

Den senaste hyresgästen (som nu flyttat ut) var Maria-Högalids föreningsråd.

Föreningen ASK står för att Använda och Sprida Kultur. De öppnar i september nästa år ett kulturhus i byggnaden.

Se hemsidan www.foreningenask.se

C.O Hartwigs malmgård blir ett kulturhus

Under nästa år får Södermalm ett nytt kulturhus. Stadsholmens fastighet i hörnet Sankt Paulsgatan/Timmermansgatan öppnar då med en mångfald av verksamheter med en ny hyresgäst.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

KANSKE PASSADE DU på att titta in i det så kallade Hartwickska huset under festivalen OpenHouse i höstas? Då fick alla som var intresserade kika in i den tomma byggnaden med sina valv, trappor och smårum.

– I höstas hade vi ännu inte någon hyresgäst till huset, berättar Stadsholmens lokalförhandlare Anders Trotzig. Men nu är det klart. Och det känns väldigt roligt att vi nu får in en publik verksamhet som fyller huset med liv.

Ny hyresgäst är den ideella föreningen ASK som här ska skapa ett kulturhus med konserter, konst, föredrag, teater och mycket annat:

– Vi har haft en mycket bra dialog

med Stadsholmen, säger L-G Nilsson som är en av initiativtagarna. Det känns så roligt att detta nu blir verklighet.

Förutom alla aktiviteter är tanken också att huset ska fungera som ett "kontorshotell" för kulturarbetare.

– På sikt hoppas vi kunna servera mat och vin också, säger L-G Nilsson.

BÅDE HAN SJÄLV och hans kollegor inom ASK har gedigen erfarenhet från kultursektorn:

– Vi har en gemensam kompetens som gör att vi känner oss trygga med denna satsning. Vi har jobbat med konst, film, TV, webb och teater och mycket annat.

Stadsholmen kommer inte heller att

Vi har en gemensam kompetens som gör att vi känner oss trygga med denna satsning. Vi har jobbat med konst, film, TV, webb och teater och mycket annat.

göra någon totalrenovering av huset, utan åtgärddar i huvudsak det nödvändigaste:

– Det gör att hyran blir rimlig, säger L-G Nilsson.

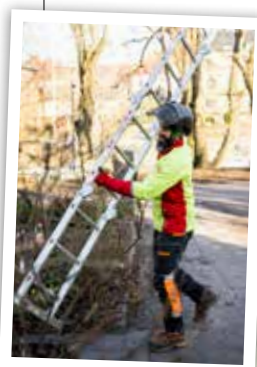
TRÄDVÅRD

Nu hamlas lindarna på Kristinehov

För ett par veckor sedan genomfördes hamling av lindarna som leder fram till huvudbyggnaden på Kristinehovs malmgård.

– Det görs vartannat, vart tredje år, säger Gustav Andersson, arborist på entreprenören Jackson trädvård.

text: MATS LUNDQVIST foto: KRISTIAN POHL

PÅ FLERA AV Stadsholmens fastigheter är träden en viktig del av det kulturhistoriska värdet. Det är tydligt på Kristinehovs malmgård på Södermalm, där träden bildar en liten mini-allé från gångvägen fram till det stora huset.

– Vi genomför hamlingen innan lövsprickningen är ett faktum, säger Gustav Andersson. Idag har åtgärden i första hand en estetisk funktion, men förr var de bortklippta grenarna viktiga som vinterfoder för djuren.

Traditionellt var hamlingen som sagt viktig för att ordna foder till djur, och vid hamling görs beskärningen på sådant sätt att att fler skott bildas till den kommande säsongen. Karaktäristiskt är att träden nästan ser "stympade" ut.

– När man väl börjat hamla ett träd så måste man fortsätta, säger Gustav. Här utanför gården i parken finns några lindar som inte är hamlade. Om man tittar på dem så kan man se att de har ganska tunna stammar innan kronorna tar vid.

Gustav Andersson från Jackson trädvård och hans kollegor klättrar mycket på dagarna. Här på Kristinehov är dock träden inte så höga.